

Rapport fra tilsyn ved Lyng statlig mottak 2006

Rapporten er utarbeidet i forhold til krav og retningslinjer gitt i Utlendingsdirektoratets (UDIs) styringsdokumenter for mottaksdrift. Styringsdokumentene omfatter Driftsreglement med dertil hørende Kravspesifikasjon, pengereglement og føringsbrev, samt de til enhver tid gjeldende rundskriv, rutinebeskrivelser, skjema og veiledere. Rapporten inngår som en del av UDIs årlige tilsyn med de statlige mottakene.

Et tilsyn er en prosess som består av en helhetlig gjennomgang av driften av mottaket og kontroll av om kravene i styringsdokumentene blir fulgt.

Rapporten omfatter vurderinger av hvorvidt:

- aktiviteter utføres som beskrevet og uttalt
- virksomheten driver sin virksomhet innenfor de rammer som Utlendingsdirektoratet har satt.

Tilsynsprosessen gjennomføres ved gjennomgang av dokumenter og annen innhentet informasjon. Informasjonsinnhenting kan skje med eller uten tilsynsmyndighetens fysiske tilstedeværelse. Informasjonsinnhenting gjennom fysisk tilstedeværelse kan være i form av meldte tilsynsmøter, korttidsmeldte møter/besøk og/eller uanmeldte møter/besøk.

Formålet med tilsynsrapporten er å gi tilbakemelding til driftsoperatør og mottak om Utlendingsdirektoratets vurderinger av driften, samt eventuelle pålegg med frister.

- **Avvik** defineres som mangel på oppfyllelse av myndighetens krav.
- **Merknad** er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men der tilsynsmyndigheten mener det er et forbedringspotensial

1. Oversikt over prosessen

Mottakets arbeid er vurdert ut fra:

Årsrapport 2005

Årsregnskap 2005

Plan 2006 inkl. plan for informasjonsarbeid

Budsjett 2006

Egenerklæring fra driftsoperatør

Telefon og e-mailkontakt med mottaket

2. Vurdering av mottakets arbeid innenfor årets føringer

Barn og ungdom

Mål: Strukturere og målrette tiltak som bidrar til en trygg og meningsfylt hverdag under mottaksoppholdet. For enslige mindreårige er målet utvidet til også å omfatte sikring av omsorg for denne gruppen

Tilsynet har spesielt fokusert på

- Oppfølging av foreldre, samfunnets forventning til foreldre i Norge
- Hvorvidt foreldre får anledning til å påvirke tilbud til barn/unge i mottaket, og på hvilke måte
- At mottaket tilrettelegger for dialog mellom foreldre og skole
- At mottaket har skriftlige rutiner for samarbeid med sektormyndigheter
- Tilrettelegging av aktiviteter til barn/unge
- At mottaket har skriftlig plan for gjennomføring av informasjonsprogrammet til ungdom
- At ungdommene har påvirkningsmulighet på informasjonstilbudet

Mottaket har synliggjort for aktiviteter og rutiner på feltet barn/unge. Vi forventer at informasjonsprogrammet for ungdom er på plass raskest mulig.

Barnebase:

Her er sjekket:

- Areal for barnebase
- Antall voksne pr barn
- Avlastningstilbud for foreldre med barn under 2 år
- Regelmessig drift av barnebase

Det er ikke registrert avvik fra drift ifht barnebase og avlastningstilbud.

Informasjonsarbeid

Målsetting: Gi beboerne et realistisk bilde av det norske samfunn og en forståelse av de grunnleggende verdier det bygger på (Kravspesifikasjonen pkt. 3.2 og føringsbrevet)

Det er ikke registrert avvik i egenerklæringen.

Tilsynet har hatt fokus på:

- At mottaket har et helhetlig informasjonsprogram
- Aktiviteter knyttet til informasjonsprogram
- Evaluering av hele eller deler av informasjonsprogrammet
- Tilpasning av informasjonsprogrammet til de ulike grupper og individer som oppholder seg på mottaket
- Tilrettelegging av individuell informasjon
- Informasjon til unge voksne
- Bruk av tolk
- Bruk av tospråklige assistenter

Gjennomgangen av mottakets informasjonsprogram viser ingen avvik. Vi har i pkt 5 kommet med to merknader, som mest har med dokumentasjon å gjøre.

Psykisk helse

Mål: At mottak skal være et mest mulig normalt bosted for personer i en unormal livssituasjon og at mottaket skal ivareta og gi vekstmuligheter for beboernes individualitet, tilhørighet og mestringsevne.

Mål: Strukturere og målrette tiltak som bidrar til en forsvarlig oppfølging, på mottaket og av faginstansene.

Tilsynet har spesielt fokusert på:

- At mottaket har et konkret opplegg for tiltak –differensiert tilbud
- Tilrettelegger for meningsfylte aktiviteter
- Differensierte tiltak er synliggjort i budsjett (evnt regnskap)
- Bruker tolk i dialog med personer som trenger ekstra oppfølging
- Har et botilbud som gir mulighet for skjerming
- System for strategi/metodikk slik at man kan fange opp signaler som tilsier at en beboer har et spesielt behov
- At mottaket søker å skape forståelse blant andre beboere for at enkelte har spesielle behov
- At boligene ikke er nedslitte, har ødelagte møbler og lignende
- At mottaket har akseptable hygieniske forhold på fellesareal i mottaket
- At mottaket kan konkretisere hvordan de samarbeider med sektormyndigheter i enkeltsaker
- At mottaket har rutiner for varsling til UDI dersom sektormyndighetene ikke utfører de oppgaver de har ansvar for
- At mottaket har ekstern veiledning jevnlig
- At DRO synes å ha en strategi for å ivareta personalgruppen
 - Eks, ved
 - *Gjennomgang av etiske retningslinjer
 - *Oppfølging av ansatte etter vanskelige episoder
 - *Mulighet for faglig oppdatering

Mottaket har synliggjort at der er et bra samarbeid med de ulike sektormyndighetene, samt at de har planer for hvordan følge opp personer i mottak med særskilte behov. Et differensiert tilbud bør imidlertid også synliggjøres i økonomioversiktene til UDI (budsjett/regnskap).

3. Vurdering av mottakets arbeid innenfor øvrige områder

Retur

Målsetting: Gjøre beboerne kjent med retur- og tilbakevendingsprogrammene slik at de skal kunne benytte seg av dem (Kravspesifikasjonen pkt. 3.5).

Tilsynet har hatt fokus på:

- retursamtalen og om nødvendig veiledning om ordningen blir gitt
- innholdet i retursamtalen

Mottaket sikrer at alle beboere er kjent med gjeldende returprogram og regelverket knyttet til dette.

Beboere med avslag på asylsøknaden motiveres til å benytte seg av returprogrammet og beboere som har behov for det, får nødvendig veiledning. Mottaket oppgir å ha hatt negativ erfaring med gruppeinformasjon gitt av IOM-representant. Beboere har i denne sammenheng møtt et for dem upopulært tema som en negativ blokk. Dette i motsetning til mottakets erfaring med den individuelle retursamtalen, der mottaket bevisst har satset på at ulike ansatte gjennomfører samtalen, alt etter hvem det antas at den aktuelle familien har mest tillit til. Mottaket har forholdsvis høy andel IOM-returer ifht samlet antall returer.

Returveilederen benyttes i forbindelse med retursamtalen.

Det er ikke registrert avvik eller merknader i forhold til UDI`S krav til arbeidet med retur.

4. Oversikt over avvik, oppfølging og frister

Avvik fra følgende krav:	Oppfølging:	Frist for utbedring:
Føringer 2006 Kravspes. Pkt. 2.1.3. og 2.1.4.	Mottaket må synliggjøre ifht økonomi at der er et differensiert tilbud i mottaket. Vi tror at dersom beboere med spesielle behov skal få tilrettelagte tilbud, så koster dette i alle fall av og til litt penger	Budsjett 07, regnskap 06

5. Oversikt over merknader og oppfølging av merknadene

Merknader:	Oppfølging:
Kravspesifikasjonen 3.2.1 Kvalitetssikring og evaluering av informasjonsprogram	Mottaket har synliggjort sin metode for å involvere beboerne i evaluering av informasjonsprogrammet. Det foreligger dog ingen dokumentasjon på beboernes tilbakemeldinger på programmet. Vi ber mottaket etablere en enkel dokumentasjon i denne sammenheng som kan gi UDI innblikk i beboernes vurdering av programmet. Kortfattet rapport oversendes oss ifm årsrapporten for 2006.
Kravspesifikasjonen 3.2.1 Tilpasse informasjonsprogrammet til ulike grupper og individer—	Mottaket skisserer utstrakt bruk av individuell informasjon, dog er det slik at grupper som unge voksne, analfabeter o.a. i stor grad får informasjon sammen med øvrige voksne beboere gjennom det generelle informasjonsprogrammet. Vi ber mottaket ifm årsplanen for 2007 å skriftliggjøre sin strategi for tilpasset informasjon til beboere/grupper med spesielle behov.
Kravspes. Pkt. 4.2.5.	UDI forventer at mottaket gjennomfører informasjonsprogrammet for ungdom iht. plan

6. Aktuelle problemstillinger

Intet.

7. Samlet vurdering

Vår gjennomgang viser ett avvik ifht krav.

Merknader som fremkommer synliggjør felt hvor vi mener mottaket kan gjøre visse forbedringer.

Samlet sett synes mottaket å holde bra driftsstandard.

